

Başbakanlık (Hazine Müsteşarlığı)'tan:

EMEKLİLİK GÖZETİM MERKEZİ ÇALIŞMA ESASLARI YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı R. Gazete : Tarih: 12.01.2008 Sayı: 26754

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, bireysel emeklilik sisteminin güvenli ve etkin biçimde işletilmesini sağlamak ve katılımcıların hak ve menfaatlerini korumak üzere Müsteşarlıkça görevlendirilen emeklilik gözetim merkezinin çalışma esas ve usullerini düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 20/A maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Emeklilik gözetim merkezi: Müsteşarlıkça şirketlerin gözetimi ile ilgili olarak görevlendirilen tüzel kişiyi,
 - b) Fon: Emeklilik yatırım fonunu,
 - c) Kanun: 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununu,
 - ç) Katılımcı: Emeklilik sözleşmesine göre ad ve hesabına bireysel emeklilik hesabı açılan fiil ehliyetine sahip gerçek kişiyi,
 - d) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,
 - e) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,
 - f) Şirket: Kanuna göre kurulan emeklilik şirketini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Teşkilat Yapısı

Emeklilik gözetim merkezi

MADDE 4 – (1) Müsteşarlık özel hukuk hükümlerine göre kurulmuş bir tüzel kişiyi emeklilik gözetim merkezi olarak görevlendirir.

(2) Emeklilik gözetim merkezinin sermayesinin en az yüzde elli birinin şirketlere ait olması ve her şirketin eşit hisseye sahip bulunması zorunludur. Emeklilik gözetim merkezinin hisseleri nama yazılıdır.

(3) Müsteşarlık dışındaki hissedarlardan hisse devralmak suretiyle veya yapılacak sermaye artışı ile yeni hisseler ihdas edilmesi yoluyla emeklilik gözetim merkezine ortak olunur. Hisse devri emeklilik gözetim merkezi ana sözleşmesinde belirlenen usullere göre yapılır.

Ana sözleşme

MADDE 5 – (1) Emeklilik gözetim merkezinin ana sözleşmesinde ve ana sözleşme değişikliklerinde Müsteşarlığın uygun görüşü aranır. Müsteşarlıkça uygun görülmeyen değişiklik tasarıları genel kurul gündemine alınamaz ve görüşülemez. Ticaret sicil memuru, Müsteşarlığın uygun görüşü olmaksızın ana sözleşme değişikliklerini Ticaret Siciline tescil edemez.

Yönetim kurulu ve teşkilat

MADDE 6 – (1) Yönetim kurulu, emeklilik gözetim merkezinin yönetim ve temsil organıdır. Yönetim kurulu, Müsteşarlıkça atanan bir temsilci, diğer hissedarların seçtiği birer temsilci ve emeklilik gözetim merkezi genel müdüründen oluşur.

(2) Müsteşarlık temsilcisinin asgari on yıl kamu hizmetine ve bireysel emeklilik alanında deneyime sahip olması gerekir. Diğer hissedarları temsil eden yönetim kurulu üyelerinin, temsil ettikleri kurum veya kuruluşlarda yönetim kurulu üyesi veya genel müdür unvanlarından birini taşıması gerekir.

(3) Yönetim kurulu üyelerinin, temsil ettikleri kurum veya kuruluşlardaki görevlerinden ayrılmalari durumunda bu kişilerin yönetim kurulu üyeliği sona erer.

(4) Emeklilik gözetim merkezi genel müdürü, yönetim kurulu üyelerinin önerdiği aday veya adaylar arasından, Müsteşarlığın uygun görüşü alınarak yönetim kurulunca atanır.

(5) Denetim kurulu üyelerinin, genel müdür ve varsa genel müdür yardımcılarının, mevzuat uyarınca şirket denetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarında aranan nitelikleri taşıması gerekir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görevler ve Çalışma Esasları

Günlük gözetim ve denetim

MADDE 7 – (1) Emeklilik gözetim merkezi, şirketlerin ve bireysel emeklilik araçlarının faaliyetlerinin veri tabanı esaslı günlük gözetim ve denetiminin Müsteşarlıkça yapılabilmesini teminen aşağıdaki faaliyetlerde bulunur.

a) Şirketlerden gözetime esas verileri toplar, veri tabanı kayıtlarını konsolide eder, bu kayıtları elektronik ortamda saklar, standart bir veri tabanı desenine dayalı bireysel emeklilik sistemi elektronik veri ambarını oluşturur ve depolanan verilerin güvenliğini sağlar. Standart hale getirilmiş verileri belirlediği yazılım unsurları ile sorgulayarak katılımcının bireysel emeklilik hesabı ile ilgili bilgileri şirket kayıtlarına paralel olarak üretmeyi sağlar.

b) Şirketlerin gözetime esas verilerini, Müsteşarlıkça belirlenen esaslara göre, güvenli hatlar üzerinden, tahsis ettiği elektronik alanlara şirketlerce verilerin yüklenmesi suretiyle toplar.

c) Bireysel emeklilik hesaplarına ilişkin iş ve işlemlerin gözetimini, bireysel emeklilik sistemi elektronik veri ambarına gün sonu itibarıyla şirketlerce iletilen veriler üzerinden, mevzuatta tanımlanmış esaslara, emeklilik sözleşmelerine ve emeklilik planlarına uygunluğunu sınavan yazılım temelli doğrulama kuralları ile gerçekleştirir. Doğrulama kuralları ile kontrol edilecek parametreleri şirketlere bildirir.

ç) Şirketlerin gözetime esas verilerinin mali tablolardaki veriler ile tutarlılığının kontrol edilmesi amacıyla Müsteşarlıkça uygun görülen yöntemlerle mali tablolardaki ilgili verileri toplar ve konsolide eder. Bu veriler arasındaki tutarsızlıkları Müsteşarlığa raporlar.

d) Müsteşarlıkça istenen bilgilerle sınırlı kalmak kaydıyla, gerektiğinde şirketin veri tabanı kayıtlarına erişip kaynakta doğrulama işlemi yapabilir. Bu işlemi, güvenli hatlar üzerinden şirketin veri tabanına veya bu amaçla özel olarak hazırlanmış ara birimler üzerinden ayna veri tabanına veyahut söz konusu veri tabanının uygun bir elektronik görünümüne erişerek gerçekleştirir.

e) Verimli iletişim ve gözetimin sağlanmasını teminen, iletişim protokolü ve benzeri teknik uygulama esaslarında yapılması gereken değişiklikler hakkında Müsteşarlığa bilgi verir.

Katılımcı bilgilerinin saklanması

MADDE 8 – (1) Emeklilik gözetim merkezi, şirketlerce gönderilen katılımcı bilgileri ile emeklilik sözleşmesi bilgilerini elektronik ortamda saklar. Birikimler ile yatırım hareketlerinin takibini katılımcı bazında yapar ve katılımcılara ait bireysel emeklilik hesaplarının ve fonların konsolidasyonunu gerçekleştirir.

(2) Müsteşarlık tarafından görev verilmesi durumunda, şirketler arası aktarım ve benzeri hususlardaki taleplerin sonuçlandırılmasını temin eder.

Gözetim raporları

MADDE 9 – (1) Emeklilik gözetim merkezi, Müsteşarlıkça uygun görülen metot ve biçimde gözetim raporları hazırlar ve güvenli hatlar üzerinden Müsteşarlığa iletir. Şirketlerin faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında mevzuata aykırı olduğu tespit edilen uygulamaları Müsteşarlığa ve gerekli durumlarda Kurula bildirir.

Bireysel emeklilik araçlarına ilişkin işlemler

MADDE 10 – (1) Emeklilik gözetim merkezi, bireysel emeklilik araçları siciline ve bireysel emeklilik araçları sınavına ilişkin işlemleri yürütür.

(2) Emeklilik gözetim merkezi, bireysel emeklilik araçlarına ve şirketlerin personeline yönelik, yerinde veya uzaktan elektronik ortamda eğitim sunabilir, deneme sınavları yapabilir.

İstatistikî analizler

MADDE 11 – (1) Emeklilik gözetim merkezi, istatistikî analizlere yönelik aşağıdaki faaliyetleri yürütür.

a) Topladığı verilerle ileriye yönelik modelleme ve analizler yapar, bireysel emeklilik sisteminin güvenilir ve şeffaf bir şekilde işletilmesini teminen gerekli önerilerde bulunur.

b) Katılımcılara ait demografik parametreleri sürekli ölçüm prensibi ile izler, yıllık gelir sigortası ile mortalite ve morbidite tabloları dahil olmak üzere aktüeryal tablolar üretir.

c) Müsteşarlığın veya şirketlerin talebi halinde, güncel veya ileriye yönelik standart ürün karlılık testleri hazırlar.

Emeklilik planları

MADDE 12 – (1) Emeklilik gözetim merkezi, günlük gözetim ve kamunun bilgilendirilmesi amacıyla, şirketlerin emeklilik planlarının kaydını tutar. Emeklilik planlarının, günlük gözetime uygunluğunun sağlanmasını teminen gerekli teknik kontrolleri yapar ve sonuçlarını Müsteşarlığa raporlar.

(2) Emeklilik gözetim merkezi, uygulamaya konulmadan önce, şirket ile birlikte, onaylı emeklilik planının günlük gözetime uygunluğuna ilişkin test çalışmalarını yürütür. Test çalışmaları sonucunda doğrulama kurallarına ilişkin sağlanan mutabakat Müsteşarlığa bildirilir.

Teknik altyapının uygunluğunun sınanması

MADDE 13 – (1) Emeklilik gözetim merkezi, emeklilik faaliyet ruhsatı başvurularında şirketlerin teknik altyapılarının günlük gözetim ve denetime uygunluğunu sınar ve buna ilişkin hazırladığı raporu Müsteşarlığa gönderir. Müsteşarlıkça görev verilmesi halinde, faaliyetine devam eden şirketlerin teknik altyapılarına ilişkin sınama ve değerlendirme işlemlerini de yürütür.

(2) Emeklilik gözetim merkezi, bireysel emeklilik sistemine ilişkin günlük gözetime esas veri iletiminde aksama olmaması için şirketlerin teknik altyapı eksikliklerinin giderilmesine yönelik gerekli uyarılarda bulunur. Süreklilik arz eden aksaklıkları Müsteşarlığa bildirir.

Bilgilendirme ve şikayetler

MADDE 14 – (1) Emeklilik gözetim merkezi, tarafsızlık ilkesine uygun olarak kamunun ve katılımcıların bilgilendirilmesine yönelik çalışmalar yapar, şikayetleri değerlendirir. Bilgilendirme kapsamında aşağıdaki faaliyetleri yürütür.

a) Bireysel emeklilik sistemine ve şirketlere ilişkin yaptığı istatistikî çalışmaların sonuçları hakkında kamuoyunu bilgilendirir.

b) Bireysel emeklilik sisteminin işleyişine, emeklilik planlarına, bireysel emeklilik araçları siciline, fonlara ve benzeri konulara ilişkin olarak, ilgili mevzuat çerçevesinde tarafları bilgilendirir. Eksik

ve yanlış bilgilendirmeden kaynaklanabilecek hatalı uygulamaların tespitine yönelik kontrol sistemleri oluşturabilir. Bu işlemleri, bünyesindeki çağrı merkezi veya diğer iletişim araçlarını kullanarak yapabilir.

c) Ticari sırların ihlal edilmemesi kaydıyla, şirketlerin talebi üzerine özel bilgi raporları üretebilir, bu raporların bir örneğini eş zamanlı olarak Müsteşarlığa gönderir.

(2) Emeklilik gözetim merkezi, yazılı veya kayda alınmış olma koşuluyla sözlü şikayetleri tarafsız olarak inceler ve değerlendirmelerde bulunur; inceleme için gerekli bilgi ve belgeleri ilgili kişi, kurum ve kuruluşlardan talep edebilir. Gerekli görülmesi halinde şikayet doğrultusunda Müsteşarlığı veya konusuna göre Kurulu bilgilendirir.

(3) Emeklilik gözetim merkezi, katılımcıların bilgi taleplerinde, bilgilendirme faaliyetlerinin güvenli olarak yapılabilmesi amacıyla katılımcı kimliğinin doğrulanmasını sağlayacak bilgi ve belgeleri isteyebilir.

(4) Emeklilik gözetim merkezi, katılımcılar, bireysel emeklilik araçları, ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşlar ile doğrudan veya dolaylı iletişim kurarak anket, inceleme, araştırma ve benzeri çalışmalar yapabilir.

Bireysel emeklilik sisteminin tanıtımı ve uluslararası kurumlarla ilişkiler

MADDE 15 – (1) Emeklilik gözetim merkezi, kamu yararına yönelik olarak ve bireysel emeklilik sisteminin tanıtımı ve geliştirilmesi amacıyla yapılacak ortak faaliyetlerin organizasyonunu yürütebilir.

(2) Emeklilik gözetim merkezi, Müsteşarlıkça uygun görülmesi halinde, faaliyet konusuna ilişkin olarak yurt içinde veya yurt dışında ilgili kuruluşlar ile ilişkiler kurar, yurt içinde veya yurt dışında kurulmuş veya kurulacak organizasyonlara üye olur, teknik bilgi değişimi yapar; toplantı, panel ve eğitim programları düzenler.

Diğer görevler

MADDE 16 – (1) Emeklilik gözetim merkezi, Müsteşarlıkça görev verilmesi halinde, hayat sigortaları ve diğer sigorta branşlarında gözetim altyapısını oluşturur ve işletir; bu sigorta branşlarına ilişkin teknik altyapı sına ve değerlendirme işlemlerini yürütür.

(2) Emeklilik gözetim merkezi, hayat ve diğer sigorta branşları ile bu branşlarda faaliyet gösterecek araçlara yönelik olarak, Müsteşarlıkça verilen diğer görevleri yerine getirir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Mali katkı ve ücretlendirme

MADDE 17 – (1) Müsteşarlık haricindeki hissedarlar emeklilik gözetim merkezinin yeterli mali güce sahip olmasını teminen, gereken mali katkıyı hisseleri oranında sağlar.

(2) Emeklilik gözetim merkezi, sunduğu hizmetler karşılığında alacağı ücretleri, maliyet unsurlarını ve mali yeterliliğini göz önünde bulundurarak belirler. Bir sonraki takvim yılında uygulanması öngörülen ücret tarifeleri ve ücretlendirmeye esas teşkil eden çalışmalar emeklilik gözetim merkezi tarafından oluşturularak her yılın Aralık ayı sonuna kadar Müsteşarlığa gönderilir. Gerekli hallerde, ücret tarifeleri Müsteşarlığa bilgi vermek kaydıyla yıl içinde değiştirilebilir.

(3) Emeklilik gözetim merkezinin denetim kurulu üyeleri tarafından onaylanmış mali tabloları her yıl Nisan ayı sonuna kadar Müsteşarlığa gönderilir.

Bilgi ve belgelerin gönderilmesi

MADDE 18 – (1) Kanun kapsamındaki kurum, kuruluş ve kişiler emeklilik gözetim merkezine verilen görevlerin yerine getirilmesini teminen talep edilen bilgi ve belgeleri eksiksiz ve doğru olarak emeklilik gözetim merkezine gönderir.

(2) Gönderilen bilgi ve belgelerde hata veya eksiklik tespit edilmesi durumunda, hata, eksiklik veya hataya yol açabilecek teknik sorunlar emeklilik gözetim merkezinin taleplerine uygun olarak giderilir.

Gizli bilgilerin saklanması

MADDE 19 – (1) Gizli bilgilerin saklanmasına ilişkin olarak, emeklilik gözetim merkezinin yöneticileri ve çalışanları hakkında, Kanunun 23 üncü maddesinin sekizinci ve onuncu fıkraları uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Emeklilik gözetim merkezi olarak görevlendirilen kuruluş, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde gerekli değişiklikleri yaparak ana sözleşmesini bu Yönetmeliğe uygun hale getirir.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.

Son Güncelleme: 12 Şubat 2009